

Sygn. akt X GC 1638/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Joanna Stelmasik
Protokolant:	Stażysta Paula Nowosielecka

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2017 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) -Finanse spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki (...) -Finanse spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 1 217,00 zł (tysiąc dwieście siedemnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt X GC 1638/16

UZASADNIENIE

W dniu 10 sierpnia 2016 roku powódka (...) – Finanse spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wniosła do Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie pozew przeciwko pozwanej (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. o zapłatę kwoty 674, 47 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 czerwca 2016 roku oraz kosztami postępowania. Uzasadniając żądanie pozwu powódka wskazała, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. (obecnie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.) sprzedała pozwanej towary oraz świadczyła na jej rzecz usługi, z tytułu których wystawiła faktury VAT regulowane przez pozwaną po umownych terminach zapłaty z nich wynikających. W związku z powyższym spółka ta wystawiła pozwanej notę księgową z tytułu zryczałtowanej rekompensaty za koszty odzyskiwania wierzytelności zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych na łączną kwotę 647,47 zł. Powyższa kwota wyliczona została przez powódkę mnożąc równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie stało się wymagalne razy ilość faktur VAT. Powódka podała, że w dniu 23 listopada 2015 roku na mocy umowy przelewu wierzytelności Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przeniosła na nią swoją niespłaconą i wymagalną

wierzytelność z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, o którym to przelewie pozwana została poinformowana.

W piśmie z dnia 10 października 2016 roku powódka wskazała, że rozszerza powództwo żądając oprócz kwoty 647, 47 zł również kwoty 2.172, 95 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 czerwca 2016 roku – a więc łącznej kwoty 2.847, 42 zł wraz z kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa prawnego w odniesieniu do tejże kwoty. Powódka podała, że w pozwie powołała się na 17 zapłaconych z opóźnieniem faktur, nota księgową obejmująca koszt odzyskiwania należności wystawiona zaś została na łączną kwotę 3.521, 89 zł.

Pozwana Przedsiębiorstwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania. Wskazała, że należności wynikające z faktur były przez nią regulowane wraz z odsetkami. Pozwana podniosła zarzut braku legitymacji czynnej wskazując, że konstrukcja umowy przelewu sprzeciwia się naturze prawnej tych zobowiązań oraz że przelew wierzytelności nie został prawidłowo oznaczony. Zdaniem pozwanej powódka nie wykazała samego roszczenia jak i sposobu jego wyliczenia. Z ostrożności procesowej pozwana podniosła zarzut przedawnienia wskazując, że roszczenie dotyczy faktur wymagalnych w 2013 roku. Niezależnie od powyższego pozwana podniosła, że powódka nie wykazała aby podejmowała (czy też pierwotny wierzyciel) czynności zmierzające do odzyskania zapłaty. Pozwana wskazała, że dokonała płatności, w ramach jednego stosunku zobowiązaniowego, wraz z odsetkami bez ponoszenia przez pierwotnego wierzyciela jakichkolwiek kosztów.

W piśmie z dnia 19 grudnia 2016 roku powódka wskazała, że w odpowiedzi na pozew pozwana przyznała, że dokonała zapłaty za faktury VAT z opóźnieniem jak również to, że strony podzieliły realizację umowy na etapy dokumentowane fakturami VAT, co zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych uprawnia do naliczenia kwoty 40 euro w stosunku do każdej niezapłaconej części. Powódka wskazała, że podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia jest bezskuteczny, gdyż w okolicznościach sprawy termin przedawnienia wynosi 3 lata od dnia po terminie zapłaty faktury.

W piśmie z dnia 27 grudnia 2016 roku pozwana podniosła, że stanowisko powódki stanowi nadużycie prawa w myśl przepisów art. 5 kc. W pozostałym zakresie podtrzymała swoje stanowisko w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 stycznia 2015 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 326, 20 zł z terminem płatności określonym na dzień 20 lutego 2015 roku. W dniu 26 lutego 2015 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelała na rachunek bankowy należący do Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 326, 20 zł tytułem płatności za te faktury.

W dniu 11 grudnia 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 177, 49 zł z terminem płatności określonym na dzień 10 stycznia 2015 roku. W dniu 12 grudnia 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 3.648, 84 zł z terminem płatności określonym na dzień 11 stycznia 2015 roku. W dniu 20 stycznia 2015 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelała na rachunek bankowy należący do Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 3.826, 33 zł tytułem płatności za te faktury.

W dniu 29 października 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 426, 99 zł z terminem płatności określonym na dzień 28 listopada 2014 roku. W dniu 2 grudnia 2014 roku (...) spółka z

ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelała na rachunek bankowy należący do Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 426, 99 zł tytułem płatności za te fakturę.

W dniu 3 października 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 239, 85 zł z terminem płatności określonym na dzień 2 listopada 2014 roku. W dniu 22 września 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 237, 54 zł z terminem płatności określonym na dzień 22 października 2014 roku. W dniu 25 września 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 184, 50 zł z terminem płatności określonym na 25 października 2014 roku. W dniu 31 lipca 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 15,04 zł z terminem płatności określonym na dzień 30 sierpnia 2014 roku. W dniu 4 listopada 2014 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelała na rachunek bankowy należący do Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 628,96 zł tytułem płatności za wymienione faktury.

W dniu 30 maja 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 522, 95 zł z terminem płatności określonym na dzień 29 czerwca 2014 roku. W dniu 14 lipca 2014 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelała na rachunek bankowy należący do Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 522,95 zł tytułem płatności za te fakturę.

W dniu 22 kwietnia 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 914, 09 zł z terminem płatności określonym na dzień 22 maja 2014 roku. W dniu 23 maja 2014 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelała na rachunek bankowy należący do Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 914,09 zł tytułem płatności za te fakturę.

W dniu 12 lutego 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 1.432, 70 zł z terminem płatności określonym na dzień 14 marca 2014 roku. W dniu 14 lutego 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 234,25 zł z terminem płatności określonym na dzień 16 marca 2014 roku.

W dniu 25 marca 2014 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelała na rachunek bankowy należący do Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 1.666,95 zł tytułem płatności za wskazane faktury.

W dniu 29 stycznia 2014 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 2.876,43 zł z terminem płatności określonym na dzień 28 lutego 2014 roku. W dniu 11 marca 2014 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelała na rachunek bankowy należący do Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 2.876, 43 zł tytułem płatności za te fakturę.

W dniu 11 grudnia 2013 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 449, 88 zł z terminem płatności określonym na dzień 10 stycznia 2014 roku. W dniu 11 grudnia 2013 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 353,94 zł z terminem płatności określonym na dzień 10 stycznia 2014 roku. W dniu 23 grudnia 2013 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 113, 60 zł z terminem

płatności określonym na dzień 22 stycznia 2014 roku. W dniu 24 stycznia 2014 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelała na rachunek bankowy należący do Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 917, 42 zł tytułem płatności za wskazane faktury.

W dniu 2 sierpnia 2013 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. fakturę VAT na kwotę 577, 12 zł z terminem płatności określonym na dzień 1 września 2013 roku. W dniu 5 września 2013 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przelała na rachunek bankowy należący do Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 577,12 zł tytułem płatności za te fakturę.

Dowód:

- faktury VAT k. 32-49,
- wydruku z potwierdzeniem przelewów k. 50.

W dniu 23 listopada 2015 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wystawiła (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. tytułem ryczałtowanej rekompensaty za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych na łączną kwotę 3.521, 89 zł.

W nocie obciążeniowej wskazane zostało, że dotyczy ona:

- faktury z dnia 21 stycznia 2015 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4,2081 zł stanowił kwotę 168, 32 zł,
- faktury z dnia 11 grudnia 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 2632 zł stanowił kwotę 170, 49 zł,
- faktury z dnia 12 grudnia 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 2632 zł stanowił kwotę 170, 49 zł,
- faktury z dnia 3 października 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 2043 zł stanowił kwotę 168, 17 zł,
- faktury z dnia 29 października 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 2043 zł stanowił kwotę 168, 17 zł,
- faktury z dnia 22 września 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1755 zł stanowił kwotę 167,02 zł,
- faktury z dnia 25 września 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1755 zł stanowił kwotę 167,02 zł,
- faktury z dnia 31 lipca 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1640 zł stanowił kwotę 166,56 zł,
- faktury z dnia 30 maja 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1420 zł stanowił kwotę 165,68 zł,
- faktury z dnia 22 kwietnia roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1994zł stanowił kwotę 167,98 zł,

- faktury z dnia 12 marca 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1774 zł stanowił kwotę 167,10 zł,
- faktury z dnia 14 marca 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1774 zł stanowił kwotę 167,10 zł,
- faktury z dnia 12 lutego 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1602 zł stanowił kwotę 166,41 zł,
- faktury z dnia 14 lutego 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1602 zł stanowił kwotę 166,41 zł,
- faktury z dnia 29 stycznia 2014 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1602 zł stanowił kwotę 166,41 zł,
- faktury z dnia 11 grudnia 2013 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1472 zł stanowił kwotę 165, 89 zł,
- faktury z dnia 11 grudnia 2013 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1472 zł stanowił kwotę 165, 89 zł,
- faktury z dnia 14 marca 2013 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1774 zł stanowił kwotę 167,10 zł,
- faktury z dnia 23 grudnia 2013 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 1472 zł stanowił kwotę 165, 89 zł,
- faktury z dnia 5 czerwca 2013 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 3292 zł stanowił kwotę 173,17 zł,
- faktury z dnia 2 sierpnia 2013 roku – względem której koszt odzyskiwania należności przy przyjęciu średniego kursu euro w wysokości 4, 2654 zł stanowił kwotę 170, 62 zł.

Dowód:

- nota księgowa k. 30-31.

Średni kurs euro ogłoszony przez Narodowy Bank Polski wynosił:

- w dniu 30 sierpnia 2013 roku – 4, 2654 zł,
- w dniu 31 grudnia 2013 roku – 4.1472 zł,
- w dniu 28 lutego 2014 roku – 4.1602 zł,
- w dniu 31 grudnia 2013 roku – 4.1472 zł,
- w dniu 30 kwietnia 2014 roku – 4.1994 zł,
- w dniu 30 maja 2014 roku – 4.1420 zł,
- w dniu 31 lipca 2014 roku – 4.1640 zł,
- w dniu 30 września 2014 roku – 4.1755 zł,

- w dniu 31 października 2014 roku – 4.2043 zł,
- w dniu 31 grudnia 2014 roku – 4.2623 zł,
- w dniu 30 stycznia 2015 roku – 4.2081 zł.

Dowód:

- tabele kursów k. 51-61.

W dniu 23 listopada 2015 roku Przedsiębiorstwo Handlu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. (działająca jako cedent) zawarła (...) – Finanse spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. (działającą jako cesjonariusz) umowę o przeniesieniu wierzytelności.

Cedent przeniósł na cesjonariusza przysługujące mu wierzytelności z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności w stosunku do podmiotów gospodarczych szczegółowo wymienionych w załączniku nr 1 do umowy (§ 1 ust. 1 oraz § 2 ust. 1 i 2 umowy).

W załączniku do umowy wskazane zostały wierzytelności przysługujące cedentowi względem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. obejmujące koszty odzyskiwania należności w związku z fakturami: z dnia 21 stycznia 2015 roku, z dnia 11 grudnia 2014 roku, z dnia 12 grudnia 2014 roku, z dnia 3 października 2014 roku, z dnia 29 października 2014 roku, 22 września 2014 roku, z dnia 25 września 2014 roku, z dnia 31 lipca 2014 roku, z dnia 30 maja 2014 roku, z dnia 22 kwietnia 2014 roku, z dnia 12 lutego 2014 roku, z dnia 14 lutego 2014 roku, z dnia 29 stycznia 2014 roku, z dnia 11 grudnia 2013 roku, z dnia 11 grudnia 2013 roku, z dnia 23 grudnia 2013 roku, z dnia 2 sierpnia 2013 roku.

Dowód:

- umowa przeniesienia wierzytelności k.62-77.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo okazało się nieuzasadnione.

Wstępnie wskazać należy, że legitymacje czynną do występowania w sprawie powódka wywodziła z art. 509 k.c. zgodnie z którym wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (§ 1). Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2). W wyniku przelewu przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który w ten sposób zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego jaki go wiązał z dłużnikiem. Celem udowodnienia powyższej okoliczności powódka przedłożyła umowę przelewu wierzytelności z dnia 23 listopada 2015 roku wraz z załącznikiem stanowiącym ich wykaz.

Pozwana podniosła zarzut braku legitymacji czynnej wskazując, że konstrukcja umowy przelewu – obejmująca jedynie koszty odzyskania należności sprzeciwia się naturze prawnej tych zobowiązań oraz wskazując, że przelew wierzytelności nie został prawidłowo oznaczony.

Zaznaczyć należy, że przelew wierzytelności (cesja) jest umową, na podstawie której dotychczasowy wierzyciel (cedent) przenosi wierzytelność ze swojego majątku do majątku osoby trzeciej (cesjonariusza). Przedmiotem przelewu co do zasady może być wierzytelność istniejąca, którą cedent może swobodnie rozporządzać. Powinna ona być też w dostateczny sposób oznaczona (indywidualizowana). Konieczne jest zatem wyraźne określenie stosunku zobowiązaniowego, którego elementem jest zbywana wierzytelność. Wymaga się oznaczenia stron tego stosunku zobowiązaniowego oraz przedmiotu świadczenia.

Z treści przedłożonej przez powódkę wynika, że przedmiotem przelewu były wierzytelności obejmujące rekompensatę za koszty odzyskiwania należności – w tym wierzytelności dochodzone niniejszym pozwem a ujęte w nocie księgowej – które zawarte zostały w wykazie wierzytelności stanowiącym załącznik do umowy.

W związku z powyższym wątpliwości Sądu nie budziło, że powódka skutecznie nabyła powyższe wierzytelności, a więc mogła dochodzić ich zapłaty od pozwanej w niniejszym postępowaniu.

Podkreślenia wymaga, że ewentualna zasadność roszczenia w kontekście słuszności przelewania wierzytelności stanowiących koszt odzyskania należności nie może być rozpatrywana przy ocenie skuteczności dokonanej cesji, jednakże Sąd odniesie się do tej kwestii w dalszej kolejności.

Żądanie powódki obejmowało zapłat kwoty 2.847, 42 zł (po rozszerzeniu powództwa) – stanowiącej sumę należnych w jej ocenie rekompensat w związku z opóźnieniem pozwanej w zapłacie należności wynikających z siedemnastu faktur. W ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej pierwotny wierzyciel zawarł bowiem z pozwaną umowy, na podstawie których wystawił następnie jej faktury VAT, pozwana uiściła należności z nich wynikające po upływie terminów zapłaty.

Podstawę prawną powództwa stanowi więc art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Zgodnie z przywołanym przepisem wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, bez wezwania, przysługuje od dłużnika równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzające miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

Zgodnie natomiast z art. 7 ust. 1 tejże ustawy - z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny - wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: wierzyciel spełnił swoje świadczenie oraz nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie albo wezwaniu.

Zaznaczyć należy, że zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (obowiązującej od dnia 1 stycznia 2016 roku) do transakcji handlowych zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Kwestionując żądanie pozwu pozwana podniosła, iż powódka nie wykazała samego roszczenia oraz sposobu jego liczenia, nie wykazała aby podejmowała (czy też pierwotny wierzyciel), czynności zmierzające do odzyskania zapłaty. Z ostrożności procesowej pozwana podniosła zarzut przedawniania roszczenia wskazując, że roszczenie dotyczy faktur wymagalnych w 2013 roku.

Wstępnie zaznaczyć należy, że powołana ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013 roku w istocie stanowi wdrożenie do polskiego systemu prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 roku w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych. Celem dyrektywy była ochrona przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich, przed opóźnieniami w płatnościach w transakcjach handlowych zapewniając regulowanie należności w odpowiednim terminie. Podstawowym jej celem było więc zwalczanie opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, tak aby zapewnić właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego (art. 1 ust. 1 dyrektywy). Rozwiązania przewidziane dyrektywą miały zniechęcić kontrahentów do opóźnień w płatnościach, poprzez wprowadzenie możliwości żądania przez wierzyciela w danych sytuacjach odsetek za opóźnienie w określonej wysokości czy też wprowadzenie stałej kwoty rekompensaty na pokrycie ponoszonych przez wierzycieli kosztów odzyskiwania należności.

Powołana dyrektywa wskazywała, że państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wierzyciel był uprawniony do uzyskania od dłużnika co najmniej stałej kwoty 40 euro w przypadku gdy odsetki za opóźnienia w płatnościach stają się wymagalne w ramach transakcji handlowych (art. 6 ust. 1). Ponadto, państwa członkowskie mają zapewnić, aby kwota

ta była płacona bez konieczności przypomnienia jako rekompensata za koszty odzyskiwania należności poniesione przez wierzyciela (art. 6 ust. 6 ust. 2).

Wskazania te znalazły odzwierciedlenie w przywołanym wyżej art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Celem ustawy było zwalczanie pogłębiającego się problemu zatorów płatniczych przez wprowadzenie instrumentów wspomagających zmniejszenie opóźnień w zapłacie należności oraz dyscyplinujących do stosowania krótkich terminów zapłaty. Wprowadzenie natomiast instrumentu uprawnienia do żądania rekompensaty miało prowadzić do zwrotu wierzycielowi kosztów, które poniósł przy dochodzeniu należnej mu od dłużnika kwoty. Kwota równowartości 40 euro ma charakter ryczałtowy, a możliwość jej dochodzenia nie jest uwarunkowana spełnieniem jakichkolwiek dodatkowych przesłanek. Podkreślenia jednak wymaga, że choć ustawa nakłada na dłużnika obowiązek uiszczenia tej kwoty, bez względu na to czy wierzyciel jakiegokolwiek koszty z tego tytułu poniósł, to możliwość jej zasądzenia jest ściśle uzależniona od okoliczności konkretnej sprawy.

Wstępnie wskazać należy, że art. 10 ustawy dopuszcza możliwość domagania się równowartości kwoty 40 euro od każdej transakcji handlowej – a więc zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ustawy umowy, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2 ustawy, zawierają je w związku z wykonywaną działalnością. Brak jest natomiast podstaw do przyjęcia, że ilość wystawionych faktur odpowiada ilości transakcji przeprowadzonych między stronami. Co do zasady faktura nie powinna być bowiem traktowana jako samodzielna podstawa stwierdzająca istnienie stosunku cywilnego, zwłaszcza, że jest to jedynie dokument księgowo – rozliczeniowy, w dodatku wystawiony przez jedną ze stron. Sąd mając na uwadze, że ilość wystawionych przez wierzyciela faktur nie zawsze musi być tożsama z ilością realizowanych pomiędzy stronami umów, badając zasadność żądania zapłaty stałej rekompensaty odnośnie należności z każdej faktury osobno, powinien rozstrzygnąć czy faktury te zostały wystawione w ramach jednej umowy, kilku umów czy też stanowią świadczenia częściowe w rozumieniu art. 11 ustawy i dopiero po ustaleniu tych okoliczności badać zasadność żądania. Zauważyć należy, że takie rozumienie przepisów ustawy potwierdza obowiązująca od dnia 1 stycznia 2016 roku zmiana ustawy, która poprzez dodanie art. 10 ust. 3 doprecyzowuje brzmienie przepisu wskazując, iż uprawnienie do stałej rekompensaty przysługuje co do zasady od transakcji handlowej.

Obowiązek wykazania ilości przeprowadzonych z dłużnikiem transakcji zgodnie z art. 6 k.c. i 232 k.p.c. spoczywa na wierzycielu, jako wywodzącemu z tych okoliczności dla siebie korzystne skutki prawne. Mając zatem na uwadze, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy okazał się być niewystarczający dla stwierdzenia, że uregulowane z opóźnieniem faktury VAT stanowiły odrębne transakcje (umowy), Sąd nie był w stanie ustalić, czy wierzyciel posiada uprawnienie do żądania zapłaty równowartości kwoty 40 euro od każdej z nich.

Odnosząc się natomiast do podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia należało go uznać za bezskuteczny. Podkreślić należy, że podstawą żądania powódki nie jest roszczenie wynikające bezpośrednio z zawartej pomiędzy pierwotnym wierzycielem a pozwaną umowy, a niezależna instytucja wprowadzona opisaną wyżej ustawą – która znajduje zastosowanie w przypadku wystąpienia opóźnienia w zapłacie należności wynikającej z transakcji handlowej. Z uwagi na brak przepisu szczególnego w tym zakresie, zastosowanie znajdują ogólne przepisy kodeksu cywilnego, a więc art. 118 k.c. Zgodnie z tym przepisem dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej termin przedawnienia wynosi 3 lata. Wymagalność roszczenia o zapłatę rekompensaty powstaje natomiast z chwilą nabycia uprawnienia do odsetek określonych w art. 7 ust. 1 oraz art. 8 ust. 1 ustawy o transakcjach handlowych.

Przenosząc powyższe na realia sprawy uznać należało, że roszczenie o zapłatę rekompensaty stało się wymagalne w dniu następującym po dniu terminu płatności należności ujętej w fakturach VAT a więc w okresie od dnia 2 września 2013 roku (odnośnie najstarszej faktury) do dnia 21 lutego 2015 roku (odnośnie najnowszej faktury). Bieg przedawnienia roszczenia przerwało natomiast wniesienie w dniu 10 sierpnia 2016 roku pozwu przez powódkę. W konsekwencji roszczenie dochodzone pozwem nie uległo przedawnieniu.

Podkreślić jednak należy, że co prawda rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 euro przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione, jednak powyższe nie może prowadzić do wniosku, że rekompensata ta przysługuje zawsze, niezależnie od okoliczności konkretnej sprawy. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 11 grudnia 2015 roku (sygn. akt III CZP 94/15) wskazał, że mając na uwadze dolegliwość dla dłużnika takiej sankcji, to do sądu orzekającego w sprawach o przyznanie równowartości 40 euro, należy zbadać czy w okolicznościach konkretnej sprawy wierzyciel nie nadużył przyznanego mu prawa, biorąc pod uwagę art. 5 k.c. Kwota ta ma bowiem odpowiadać kosztom jakie zwykle wiążą się z odzyskaniem należności. W określonym układzie sytuacyjnym żądanie zasądzenia zryczałtowanej kwoty rekompensaty odzyskiwania należności może zostać uznane za sprzeczne ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego (zob. Ustawa o terminach zapłaty. Komentarz, red. Osajda 2017, wyd. 1).

Zwrócić należy także uwagę, że mimo braku wymagania przez ustawę aby wierzyciel podejmował jakiegokolwiek dodatkowe działania w celu odzyskania zaległej płatności, to autorzy projektu dyrektywy przy ustalaniu tej stałej kwoty brali pod uwagę minimalne koszty jakie zwykle wiążą się z jej odzyskaniem. Potwierdza to, że jest ona ściśle związana z działaniem wierzyciela polegającym na dochodzeniu przysługującej mu należności (zob. S. Gołębiowski, Nowe instrumenty zwalczania opóźnień płatności w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, Przegląd Prawa handlowego 2015, nr 1, s. 41-42).

Mając na uwadze powyższe, Sąd doszedł do przekonania, że w okolicznościach niniejszej sprawy żądanie przez powódkę kwoty 2.847, 42 zł stanowiącej równowartość siedemnastu kwot 40 euro stanowi nadużycie prawa w rozumieniu art. 5 k.c. W świetle powyższego przepisu nie można czynić ze swojego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Zauważyć należy, że art.5 k.c. stosowany może być jedynie wyjątkowo, skorzystanie z tejże klauzuli generalnej ma bowiem na celu zapobieganie sytuacji w której wykorzystanie uprawnień wynikających z przepisów prawa prowadziłoby do skutków nieaprobowanych ze względu na zasady współzycia społecznego czy też skutków dalekich w sposób zasadniczy od celu danej regulacji prawnej, co ma miejsce w przedmiotowej sprawie.

Biorąc pod uwagę cel wprowadzenia powyższej regulacji, a więc motywacje do terminowej zapłaty należności przez kontrahentów z jednej strony, z drugiej zaś strony danie wierzycielom możliwości prostszego (bo bez konieczności wykazywania poniesionych kosztów) instrumentu dochodzenia ich zwrotu od dłużnika, należy jednoznacznie podkreślić, że nie miała ona prowadzić do wzbogacenia się wierzycieli. Celem wprowadzenia powyższej instytucji było bowiem stworzenie mechanizmów ochronnych dla podmiotów gospodarczych dokonujących dostaw towaru oraz świadczących usługi, ochrona rynku wewnętrznego i zapewnienie wzrostu konkurencyjności. Samo nazewnictwo powyższej regulacji jako rekompensaty za koszty odzyskiwania należności daje podstawę do przyjęcia, że miała ona prowadzić do wynagrodzenia wierzycielom strat poniesionych w związku z nieterminową spłatą, w tym polegających na konieczności przeprowadzenia działań windykacyjnych. Nie miała ona jednak stanowić dodatkowego zarobku w związku z zawieraniem transakcjami handlowymi.

W okolicznościach sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, aby pierwotny wierzyciel wzywał pozwaną do zapłaty należności wynikających z faktur, czy też aby podejmował inne działania celem odzyskania wskazanych kwot. Nie bez znaczenia pozostaje również w fakt, że opóźnienia w zapłacie były niewielkie (w niektórych przypadkach obejmowały zaledwie kilka dni), a mimo ich wystąpienia pierwotny wierzyciel nie zaprzestał dalszej współpracy gospodarczej z pozwaną i nadal sprzedawał i dostarczał jej towary objęte fakturami.

Podkreślenia także wymaga, że w przywołanym stanie faktycznym do czynienia mamy z sytuacją polegającą na tym, że powódka jako podmiot gospodarczy dokonała „zakupu” całego „pakietu” wierzycielności obejmującego wyłącznie kwoty rekompensaty oraz odsetki. Zdaniem Sądu kwota ta nie powinna być jednak dochodzona całkowicie w oderwaniu od należności głównej, gdyż w założeniu miała ona stanowić zryczałtowany koszt jej odzyskania.

Wykorzystywanie powyższego uprawnienia nie powinno prowadzić do sytuacji w której określony podmiot dokonuje „zakupu” szeregu wierzytelności tego rodzaju, czyniąc z ich dochodzenia źródło swojego dochodu.

Z tych też przyczyn powództwo podlegało oddaleniu w całości o czym orzeczono w pkt I sentencji wyroku.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o treść przedłożonych do akt dowodów z dokumentów. Sąd nie miał podstaw, by odmówić wiarygodności dokumentom, a ich autentyczność nie była kwestionowana.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje postawę prawną w 108 § 1 zd. 1 k.p.c. w związku z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Zgodnie z powołanym art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na poniesione przez pozwaną jako stronę wygrywającą stronę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.200 zł (ustalone zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.